

Womhaj Bóh!

Číslo 14.
4. hapr.

Četnik 7.
1897.

Serbske nježselike łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Esmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a so tam dostacž so sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Judika.

Jaf. 5, 19. 20.

„Schtóž hrěschuka je wobrocził wot jeho bludneho pucza, tón je duschi wot šmjercze spomóhl.“

„Ssudž mje, Božo, a wjedž mi moje prawo pschecziwo temu nješwjatemu ludu a wumož mje wot tych jebatnych a slych ludži!“ — tak klineži po 1. st. 43. psalma je starych czašow starozyrkwinska jekynja na kschiznu nježselu „Judika“ to reka serbskych: „Ssudž mje!“ Ssrijedza tajkich slych ludži stejese junu tón šnješ, so by šwoju wěz, kotraž bě šwjata a Boža, w:edl pschecziwo šwojemu nješwjatemu ludu. Ssudž ty mje, šwjaty wótcze, — tak wolajše napošledk njewinowata krej mrějazeho šbóžnika k nješšam bjes dwěmaj šlóstnikomaj, a spominajo s horzym želenjom a džatom na teho czerpjazeho šhryštuka špěwamy nětko w póštnym czašu:

Najšubschi šesu! šhto je twoja wina,
So tebi tajku šlósč a bolósč cžinja?

Tón, kiž bě bjes winy a s wošwobodženjom wot hrěšnych mozow a bludnych puczow jako cžlowški šyn a Bože pschekrašnjene šnamjo wodacža hrěchow, žiwjenje a šbóžnosč našchim dušcam pschinješy, bu s njepschecželskim želešnym cžokom jako Boži hanjet wotšudženy, so by šo nam špuschěžila psched wěčnym šudnikom ta šurowa wěštosč: Ssudž naš po našich šašlužbach! Šotajnstwo Božeje hnady a šmilnosče je nam šawdawš potajnstwa šudžazeho ale wujednaššeho šhryštukoweho wopora.

Ssmjercž je hrěchow mšda; ale dar Boži je to wěčnje žiwjenje w šhryštuku šesuku, našchim šnješu. —

Ssudž mje — wobhoš mje, Božo, a pošnaj moju wutrobu, špytaj mje a pošnaj moje myšle! Š tutym šhutnym a modlerškim žadanjom štupi dženska šyla šerbškich pacžerskich džeczi k šjawnemu pruhowanju na wolšaršičež, so by dobre šwědcenje dala psched wjele šwědkami wo tej wěrije a nadžiji, kotraž je w njej.

Derje tebi, nano, macze, hdyž štaj šwoje džeczo woczahnyšoj w napominanju t temu šnješej. Derje wšitkim staršchim, kiž jako naměšnižy Boži šwoje džeczi niz jenož s draštu a se wšchědnym šhlěbom wobšaraja, ale šo s bojosčju ša to šaraja, so bychu k wěrije a k šbóžnosčzi pschisšle. A wošebje derje tym staršchim, kiž njeradženeho a šhubjeneho šyna abo šhubjemu džowku wobrocža wot jeju bludneho pucz a na prawy, na wěčny pucz dowjedža!

Šaj, šbóžny je kóždy, kiž škladnosče pyta, jenej duschi bnež s puczpošawarjom k šbóžnosčzi a ju wumož se šnečow šawjedžaznych, jebatnych a slych ludži. Šo je kóna wšcheje lubosče, jenej duschi te rany, kotrež je jej šabludjenje šbilo, wobaleč, ju wutorhnyč je šuda šazpiteje Božeje hnady a ju wuhotowacž s nadžijemi noweho žiwjenja a s mozami Božeho šwjateho ducha.

Lubi bratsja, je-li šo šo šhto by bjes wami šabludžil wot prawdy a něšto by jeho wobrocžil: tak šawjedže šnješowy japoštol šwoje powuczenie. Wěšch-li, šhto je štajnje špoczatk wšcheho škaženja a duchowneje šmjercze? Šabludjenje wot prawdy, wot wěrnosče. A s teho wu-

khadža wěrnoscje wotpad wot Boha, wot wěry a wot bohobojoſcje. Tajkich ſabludženych čłowjekow nadenđžeſch doſeč a nadoſeč w twojej bliſtoſeči, ſnadž w twojej wšy, haj ſnadž jeneho w twojim domje, w twojej ſwójbje. Doſeč ma w nęčziſchim čaſu Bože ſłowo taſ mało poſlucharjom, teho dla je blud taſ ſylny a ſabludjenje taſ powſchitkowne. Njepraj napschecziwo: Wſchaſ ludžo te miſchi khodža a w ſwjatym piſmje čitaja. Haj, to ſo džaſowano Bohu hiſeče ſtawa, woſebje tež w poſtnym čaſu. A tola njeje njewěrnó: Ludžo njepoſlučaju na Bože ſłowo a njeſu poſluſchni jeho napominarſtemu hłoſej. S wuſchomaj drje ſłowa ſlyſcha, pſcheſ wutrobu paſ jim Boži ani wótzowki ani hrožazy hłoſ njeđže. Sewaſ njebychu druhim ſawjedžaznym hłoſam radſcho wě- rili a woſtajiwſchi prawu ſcheczežku ſo taſ huſto ſabludžili na njeprawdoſeči a bjeſbóžnoſeči. Echtož ſo Božej wě- noſeči wotrjekuje, tón khodži po čymje a ſo wot jeneho pada k druhemu pſchepaduje, hacž ſkónczuje do jamy nje- padnje. Ale tež wothladajo wot hłubokich padow dyrbinu po ſwědčenju Božeho ſłowa a po ſhonjenju wſchitkich čaſow a narodow wobtruczič: niz jenož tón do ſmjerc- džažeje a jebateje jamy čělnych a ſeſkiſkich žadoſčow ſa- panjeny hrěſchniſ, ale tež tón, kiž po ſwojim mēnjenju na wyſokim ſtejniſeču wulkeje duchowneje wobdarjenoſeče ſtejo ſo ſwojeho nadobneho čłowſkeho ducha khwali, ſo ſabludži, nima-li ſwjateho ducha, ducha wěrnoscje, kiž do wſcheje wěrnoscje pucž pokaſuje. Wo poſlednim jara huſto plačzi: wyſoki duch, ale maſana duſcha.

Echtož chze duſcham druhich pomhač, dyrbi naj- priódzy wjedzeč, taſ droha je jeničzka duſcha a taſ wot jejneho ſboža zyle čaſne a wěčne ſbožo čłowjeka wot- wiſuje. A taſ dženſniſcha njeđzela ſchižna njeđzela reka, taſ je kóžda ſcheſčizianſka duſcha wuſnamjenjena ſe ſna- mjenjom Chryſtuſoweho ſchižna. Wažnoſeč jeničzeje duſche paſ tón ſnaje, kiž je ſam ſtyſknoſeč ſacžul ſwojeje nje- ſmjertneje duſche dla a w tajkim ſtyſknym ſacžowanju ſpoſnacž a ſroſymieč nawuſnył: Echto pomha čłowjeka hdy by wón runje zyl ſwět dobył a paſ na ſwojej duſchi ſchłodomol? A ſchtož je na ſebi a na hrěſchnych ſablu- dženjach ſwojich pſchithilenjom, myſłow a pucžow hlu- boſeč ſwojeho zyleho ſkaženja, do kotrehož beſche ſo ſa- bežal, ſpoſnal, tón to ſnutſkowne podomne ſtyſkne na- ſhonjenje druhich čzeſeči a ſroſymi; ſchtož na ſebi je ſam ſhonil: Bóh je mje plodžil duchownje pſcheſ ſłowo a duchawěrnoscje, je ſabludjenja mi wupomhał, haj mje ſ nowa ſtworil a k nowemu nětko woprawdže ſbožownemu žiwjenju dowjedł, tón je tež hotowy a khmany, druhim k podomnemu a runemu wukhowanju a ſbožu pucže po- kaſacž. A woprawdže, žadny wjetſchi ſkutk bratrowſkeje ſcheſčizianſkeje luboſeče njeđodži ſo wuwjeſeč hacž tón: jenej duſchi wot ſmjercze pomhač, ju wuczahnyč a wu- mōž ſ traſneho jaſtwa ſatamaſtwa a do njeje teho ſwjateho ſtworiczela ſnamjo a podomnoſeč jaſo hłubſcho ſacžičeč. Pſched morom a khoroſčemi my jedny teho drugeho po najlępſchim ſwědomuju wobarnujemy, ale na to my taſ mało kędžbujemy, ſo zyle wójſko jędojtnych a kuſazyh, čertowſkich a helſkich hadow najlępſche mozy naſheho luda ſežerje. —

Œdyž ſwjate piſmo praji: Prawykh wopomnjenje woſtanje w žohnowanju a praweho rt je žiwa ſtudžen: o, kajke žohnowanje wotpoczuje na wopomnjenju teho, kiž je duſchi wot ſmjercze ſpomōhl!

O Božo, kajke wjeſele,

Echtož duſchi pomha wot ſmjercze!

Nękotry ſyn je pſchi rowje ſwojeho nana džaſne ſylly plakał ſo džaſujo ſa wſchu nanowu ſwěrnoscž, ale niz ſamo to; je ſwojimi ſylami wotpołožil wón wjele wažniſche wuſnacze, kotrež wjeſeloſeč ſbudži pſched Božimi jaudzelemi: Měj wěčny džaſ! ty ſyn mje ſdžerzał ſ twojej ſwěrnej ruku ſa moju prawu ruku, ſo njeſym hłubſcho do ſyčow a putow hrěcha a hańby ſapanyl, po tym ſo ſo beč ſapoczał bludzič wot prawdy a wěrnoscje a rōd- neho žiwjenja. Ty ſyn mi moju wěru, moje ſbože, mojeje duſche ſbóžnoſeč wobarnował. — A něotra džowka je ſo ſwojej pobóžnej maczeri do rowa džaſowala: Ty ſyn mi, luba macze, woczi w prawym čaſu wotewriła a mje, kotraž beč w ſyčach ſpytowarjom a ſawjednikow ſo ſa- ſchmjatala, wot čělneho a duchowneho hubjenſtwa wumōhla ſ twojimi próſtwami a ſ twojim ſdychowanjom. Ty ſyn mje jaſo pſchijwedla wot ſłōdžinow tnych, kiž bechu ſwonkach we wowčeje draſeče; ale ſnutſkach torhaze wjelki, k čzerſtwej ſtudni teho žiwjenja a mi ſaſhowala čziſtoſeč a mēr mojeje wutroby, wēnz čzeſnoſeče njewobmaſany a njewotſwjeczeny, kotryž ſo mi junu do njeſwjadneje kónny pſchewobroczi. —

Bratſja, kotry, kiž wy pſchibluſchnoſeč ſwjateje brat- rowſkeje luboſeče ſnaječe, ſ wotkal pſchiđže wulki džel ſylow waſchich padnjonych a najmjeſchich bratrow. a kotrow? Eſu wone wſchitke njeſawinowane? Wěſeče niz: ſchtož čłowjek ſnje, to wón žneje. Ale wopraſheječe ſo jich, kiž ſu čzeſeč pſched Bohom a čłowjekami, ſbožownoſeč a pokoj ſwojeho žiwjenja pſcheſ ſwoju winu ſhubili, hđže tón korjen jich hubjenſtwa leži! A woni budža wam ſ jenym hłoſom wotmolwicž: My bludžachmy wſchitzy jaſo wowzy, kóždy wobroczi ſo na ſwój pucž. Koſpucžow, ſawjednikow widžachmy doſeč pſched nami, ale žanyh wjednikow kiž bychu nam pucž pokaſali! S bōžny teho dla je kóždy, kiž jenej duſchi je ſ pucžpokaſarjom k ſbóžnoſeči a hrěſchnika wobroczi wot jeho bludneho pucža, pſchetož wón je duſchi wot ſmjercze ſpomōhl. —

Bóh dai, ſo by tež mje tam witał

Tnych ſbóžnych jedny tehodla,

So wotdžeržecž ſym jeho pytał

Wot hrěchow a wot ſkaženja.

O Božo, kajke wjeſele,

Echtož duſchi pomha wot ſmjercze!

Ty paſ, o Ruježe Božo, pokaž nam twój hrožazy ſud, ſudž naſ wſchitkich ſ čaſom a wumōž naſ wot wſchitkich jebatych ludži, wjedž naſche prawo pſchecziwo temu njeſwjatemu ludu a dai nam ſprawnykh pomoznikow k ſbóžnoſeči po podomnoſeči a w mozy twojeho lubeho ſyna Jeſom Chryſta, kiž je do ſwěta pſchichoł, hrěſchnikow ſbóžnych čimieč a je ſa naſ čerpił woſtajiwſchi nam wo- piſmo, ſo bychmy ſlędžili ſa jeho ſtopami! Hamjen!

S. Njencž-ſetliczanſki.

Wiſcipad.

Čim dale my do wſchichich lět pſchiđžemy, čim žiwſcho nam dopomnjenja na mlodoſeč pſched woczi ſtupja, kotrež ſo w ſrěnich lětach dawno ſabhte ſdachu. Pſchi tajkim wopominanju ſo wſchelake namaſa, ſchtož naſ k tej myſli wabi: Echto tola čłowjek w ſwojej mlodoſeči wſchitko najſoni, bjeſ teho ſo jo prawje waži! — Œdyž ſo ſkónczuje dwaj towarſchej ſ mlodoſeče jaſo namaſataj, kotrež ſo wjazy lędžekatow wothladałoj

njejtaj, móžesč husto s jeju rta to praschenje hlyščec: „Wěšč ty to hiščezje?“

Tak džěšče so mi psched někotrymi lětami, jako mojeho stareho pscheczela S. sažo wohladach, kotryž bu psches swoje powołanje daloko wote nje sdałeny. Wón běšče ingeneur. Sduž běchmoj so powitaloj, šebi powjedachmoj, kak běšče so žanemu ischlo. Něščto wo tym chzu ja tudy podacž.

Mój pscheczěl S. powjedasche: Kak džiwne so husto nasche wopacžne nahladu wot žiwjenja šameho porjedžuja, šym ja w tym čašu nashonil, w kotrymž mējach přenje sastojnstwo jako ingeuriski ašistenta. W tym čašu šebi myšlach, so šym mudrišči hacž druhy ludžo a hlowu ischahy na džiwne myšle starych ludži. Za dyrbjach we wotležanej hubjenej wšy bydlicz, s kotrejž mējach mēšazy dolho wšchelake psches mokru semju wobczěžene džěla wuwjecz. Wote wšchittich wobydlerjom mōžach jeniczžy s wučerjom wobkhadžecz, s kotrymž šym šebi po naju džělenju hiščezje dolho pscheczelnje dopiřowal. Za teho stareho lubeho fantora nihdy nješabudu; tež niz, kak moju mlodu wadžazu hłójczku powucžicz špyta, so žadny pschypad po wšchědnym srošymjenju njeje, ale so wšchitko, ischtož so stanje, hacž t najnjeważnišchemu w Božim wodženju leži. Mój njemōžachmoj psches jene pschicž; duž sa-poczachmoj wo nēcžim druhim powjedacž. — Kak rjane běchu tež te hodžiny, kotrejž pola stareho fantora pobych, žadach šebi tola juntrócž po rosprōschazym wjeřelu. Skladnosč so mi bōřy poskiczi. Za do mēsta pscheproschenje t šlubjenju mojeho wuja dostach. Tōn list mje wulzy jara šwjeřeli. Wěšo hnydom wot-molwich, so rad pschindu; to tež derje mōžach, dofelž žane wot-džerženje woczafacž njeběšče: duž šebi na šobotu popořdnju pōřla škasach, kotryž dyrbjesche mi mōj waczof do 3 hodžin šdaleneje železnisteje stazije donjesč. Čaš hacž do šoboty so mi pomalu miny. Škōncžnje šobota pschindže. Wone běšče najrjeišče wjedro. Dopolnija chznych hiščezje džělo dokonjecž, so bych so popořdnju 3 na pucz podal. Kunje chznych hwišdajo s mojesje istwy wuicž, jako mi hoščenžat pschwoła, so štaj tu dwaj knjesaj, kotrajž chzetaj so mnu rēcecz. To běšchtaj mōj pschedštajeny a mały tolsty knjes komiřar, kotryž dyrbjesche w tej naležnosčzi, w kotrejž ja džělach, jako wězywustojny semju pschepytacž. Wón běšče wořebny šwoblefan; na nohomaj mējesche rjane šwēcžate ischōr-niczki, kotrejž so ja wšchě blōto malo hodžachu. Dofelž pak chzysche knjes komiřar dženzža jenož hlowny pschehlad dostacž, mōžesche jōn po dobrnych puczach thodžo dostacž. Nad tym so šwjeřelich. To nadžijomnje jenož hacž do 11 hodžin trajesche, so mējach šhwile w prawym čašu wotečž. Tola ta wěz bu hinašča; wobhladanje hacž do 1 hodžiny trajesche. Za bych hiščezje čaša došč mēl. Komiřar pak běšče s šhwatkom njetruhany s mēsta wotjěl a chzysche nětko do šwojeho wrōczō puczowanja truhany byč. Wo wšy žadny truhar njeběšče. To jeho mjeršasche. Wontach pschede wšy dyrbjesche wōs na knjesow čafacž. Tola pak widžicz njeběšče; duž dyrbjachmy dale štupacž. Škōncžnje šadny pschi lěbu so wōs pokasa. Bohonč běšče pschypadnje so w puczach myšil. Přjedy hacž t wošej dōndžechmy, brody truhar šukodneje wšy pschypadnje s lěša wustupi; to běšče t mojemu nješbožu, kaž šebi tehdom myšlach. Mały tolsty so na wulki, pschi puczū na mjehkej semi štejazy mēšnik šydnny a chzysche so pod hōřym njebjom truhacž dacž. Mōj wjele šhwile wjazny nimamoj“, napominašče mōj pschedštajeny; „wōstajczje to tola, hacž do mēsta pschindžemoj.“ Na to tōn tolsty wotmolwi: „Alle ischto šebi myšlicze, ja tola njemōžu tajšile do mēsta wrōczō jecz! Nē, nē, pōjczje jenož jow, luby mužo! a wotruhajczje mje thētšje. Alle njerēšicze mje!“ — Truhar po mōžnosčzi šwoju pschiblušchnosčž činjesche, niz pak mēšnik; tōn so šadny do blōta šuny a přjedy hacž mōžesche ischto pomhacž, wbohi komiřar mjehko pōřlanu we wodže ležesche. Nětko běšče rjana drařta bruna barbjena a mjeswoczō běšče jenož pol wottruhane. Pschi tym tež wōsta. Britej běšče so w wodže šhubila. „To je mi jara mjeršaze!“ škoržesche komiřar a truharzej něščto do rukow šlōczi. Wōs čerjesche přjecž. Tež mi běšče tōn pschypad jara mjeršazy. Za njemōžach wjazny w prawym čašu na železnizu dōicž, dyrbjach to wjeřele, na kotrejž bēch so wjeřelil, wōstajicz, a nětko žyly njeđželu w hubjenym hnēdže wōstacž. Kantor špytasche mje trořhtowacž. Šodarmo. Za so hnēwach a tajki mjeršazy t hoščenžu čampach. Na puczū mi pschypadnje šy poř do puczja štupi. Za so hiščezje bōle hnēwach a mōžach jeho halke sa někotre mješšiny s kamjenjemi šeschericž. Lēdy 100 kroczel wot

hoščenža šdaleny wulki hrimot šašlyščach. Štary wušeň bēšče so dele walil. Njeby-li poř pschypadnje na mnje pschichol, bychu mje dele padaze žyhele šarasyke. — Wutoru po tym pschindže do nascheje wotležaneje wjeski ta powjecz: přeni čah, kiž je pōndželu rano s mēsta wotjěl, je s kolijow wujěl a wjele pu-čowarjom je čezko šranjenych. To běšče pschypadnje tōn šamy čah, s kotrymž bych domoj jecz dyrbjal, so bych w prawym čašu pschi džěle byl.

(Šofracžowanje.)

Pschekupž a rycer.

(Šofracžowanje.)

Šižo na popořdnjo wujěl Gumla s Birnskim wrotami a šhwatašče t wujej na Šymški kamjeň. Šsobotu pschipořdnju tam dojčcha a hnydom dowjedže jeho štražnik t hrodownemu knjesej, kotryž sažo s šazom šedžo wo istwyje pijesche.

„Mje pōšczele čestna, nadobna a fruta Draždžanska mēšchczanska rada, so byščezje wy mi pschypowjedželi, kajki wufupny pjenies pschecze šebi sa jatych Draždžanskich mēšchczanow“, rēczech pōřelnit t rycerzej.

„Šolaho, tak thētšje šu so pschekupške dušche dopomnile?“ wuřmēšchowasche wōn. „Mō, wajchu mēšchczansku mōšchiczku chzu pēknje podejicz! Duž hlyšč: Sa radneho knjesa pol tšeczja šta, ja rycerja Šandrija pol šta šlotych, ja kōždeho wotrocžka pol šta šlēbornikow. Wšyche teho pōšczele mi rada hiščezje dwazeczzi picžolkow najlěpscheho wina. Njeje to wšchitko sa dwē njeđželi tu psched mojim hrodom, da wiřaja na wjecžor radny knjes, rycer Šandrij a wšchitzy wotrocžzy delkach na ischtomach. Takle, nětkole won s tobu!“

Tak thētšje, hacž bēšče jemu jenož mōžno, wopuschczi pōřelnit s teje šurowej porucznosčzu hrod a bēšče něhdže woloło polnozny w Draždžanach. Tam wubludži wōn hnydnym mēšchczanořtu, so by jemu šrudnu powjecz s džělil.

Na druge ranje mējesche mēšchczanska rada hiščezje pōředženje, a hižo na drugi džēn puschczichu so pol šta mēšchczanskich wojakow s radnym knjesom Šnjasežom a s tšjōmi wořami, s winowymy picžolkami a se šlotymy a šlēbornikami pokladženymi, na pucz, so bychu s tym jatych wufupili.

Wutoru šaczahnychu wuřwobodženi blēdži a štorhani psches mēšchczanske wrota do Draždžan. Wšchudom štrawjesche jich wczipny lud, kotryž bēšče so naběžal.

III.

Nadbēhowanje.

„Wjedž, Wjelko je Šymškeho kamjenja, so šu mēšchczenjo mēřtow Draždžan a Žitawy twoji njepscheczeljō. Wy tebi wu-powjedžimy kublo a krej a žiwjenje. Naschich mēšchczanow šy ty wurubil, nasche kubla škasył, naschemu žiwjenju šy hrořyl, nasche piřmo šy muřmēchował a šazpil, naschich pōřelnikow šy njeczestnje pschijal. Wot nětkole budžemy my s twojimi njepscheczeleni. Wy wupowjedžimy tebi kublo a krej a žiwjenje. To wjedž!“

Tajke bēšče wōjnu pschypowjedžaze piřmo, kotrajž bēšče Draždžanska rada wujej na Šymški kamjeň pōřkala.

Šchēcž njeđžel bēšče so mjes tym minylo. Sa tōn čaš bēchu šebi šradžili, so brōnili a so na wōjnu pschihotowali. Žitawšy chznychu so pjatnateho septembra s Draždžanskimi psched frutym hrodom šetfacž.

Dwanateho septembra nastajichu so Draždžanszy wobronjeni na pucz na wōjnu. Tajki čah so w tamnych čařach jara thētšje njehibasche. Mēšchczanszy sastojnzy mējachu šwoju lubu nuřu, so hařu tak daloko wot wczipnych pschihladowarjom wuprōřdnichu, so mōžesche so čah dale hibacž. Přēdku jēchachu tšizeczō mēšch-czanszy wotrocžzy, brōnjeni wot hlowy hacž t nohomaj; po nich pschindžeschtaj dwaj mēšchczanskaj herzaj; potom jēchasche sažo jēšny s mēšchczanskej thorhojczku. Sa nim pak pschindže Draždžanska kōczka, bēšče to njelepa, tolstā želeřna rola na njelepšchim šylnym wořu. Sa kōczku jēdžesche „kolebka“, bēšče to naprawa, do kotrejž so pschi thelenju kōczka položi a kotruž dyrbjachu šchēřnacze toni čahnyč. Nětko jēdžichu ischtyri wořy s pol šta kulojtymy kamjenjemi, kotrejž do kōczžynej rolki tyfachu, tšy wořy s čornym prošom, pjecž druge s lōřkimi wōjnšimi napravami, se šmōlnymi wēnzami, poštronkami, šelerjemi, šopaczemi s poštronkowymy a nadbēhowanskimy rēblemi. Šotom jēdžesche hiščezje

piecź wošow i zyrobu. Sady tutejch wošow jěchachu druhy jědni a ja tymi džěchu pěchzy i hlebiju a i prokom. Na kónzu běšche ryczer Gandrij, kotryž běšche wot frowjich ranow šašo wuhojeny, a młodzenz Šeraf. Wobaj roszohnowajščaj šo hiščeže i radnymi knjejami, kotryž běchu šo pšchi wrotach jestupali; potom šhwataščaj do přědka a wšchitzy čahunychu wotšal.

Šatle na šleczi džěń doczahnychu pšched Šymiski kamjeń. Žitawšzy wo někotre hodžiny přjedy pšchihedšchi, docžakachu na nich a powitachu jich wješeli.

Domčzi delka pšchi horje běchu wopujščežene, wrota šamknjene, fonje, kotrež tu hewał štejachu, běchu šo na potajnym měšče něhdže daloko w lěžu šhowale a wobštarachu a wobladowachu šo wot dweju wotročkow. Wšchě šahodny do kruteho hroda běchu dwójzy šaworštowane. Tež Wjelk njeběšče šo komdžil: wšcho běšche twjerde a krute.

Pšchichodne dny puščežachu nadbėhowarjo šchtony a bijachu potom šchtomowe čžela do semje. Tak wobdachu šwoje lěhwo i krutym šahrodženjom. W nim woštachu tšji wuhody; šady šchwěrtjeje přšdnježy postaji šo „kčžka.“ Lěhwo běšche wot Wjelkowneho hroda trašch piecź štow kročelow šdalene.

Šorka na hrodže běchu wšchitzy dobreje nadžije, šo woni dobydu. Šenož někotšji wotročžy wobhladachu šebi i murje dele tamnu hrošnu naprawu i hluboše čžornej šhlamu. Woni šami drje hiščeže njeběchu našlonili, šchto tašta naprawa došonja, tola wot herza, po kraju čžahazeho, kotryž běšche tu loni šmje na hrodže pšchewywal, běchu špodžiwne wězy wo tutej naprawje šhonili: kaš i jeje šhlamy wulle kamjenje i blyškom a hrimanjom wulětuja, kaš wona na dobo džěžáčoch brónjenych ryczerjow powali a šaraže, haj, šo wona šamo krute murje a tošte wězy špowala, kotrymž hač dotal njeje ništon šchłodžič mōhl. Tež Wjelk hladašche wošpjet tam dele, tola štajnje rjekny won šmějo: „Šačž k nam horje? D ně, to dychbal šo čžert i mini štowaršchicž!“

W nozy na šchesty džěń šwažichu šebi někotšji pšchekšepani wotročžy hač do Wjelkownych hrodžow, nakladžechu tam i čžicha walčžijnu a šmōlne wězy. Šižo ša pol hodžiny palachu šo hrodže, a mōžne mōčžele šura walachu šo horje k Wjelkowemu hrodej, wšcho do tošteho šura šawalejo. Čžji horjeka mēnjachu, šo čžedža mēščeženjo jim něšchto pšchi tej škladnošči wutřěčž, teho dla mjetachu hradny a kamjenje dele. Pšches to šo woheń jenož mōžnišcho palicž počža. Žyłu nōž šo palešche a škōčžnje na ranje šypny šo wšcho hromadže do přōcha a popjela.

Wjelk běšche wšchōn njemdry; hačž dotal njeběšche šo jemu poradžilo, mēščežanam ani najšnadnišcheje šchłody čžinicž, dokelž kamjenje, kotrež wot šorka i šuntawu mjetachu, hačž do lěhwa njeletachu.

Na dobo wrješny wokolo pšchipodnja něšchto mōžnje. Wlyšt a šur běšche i „kčžki“ wušchōl, a wulka kamjenitna šula běšche šo hlubošo do murje přēnich wrotow šaryla, šo běšche tam wulka šwěkanza našala. Něhdže ša hodžinu pšchilečži druha šula; ta šleczi hačž na hornju runinu pšchi wrotach a běšche džěl murjoweho šwjeršchka wottorhnyla. Druhe šule šlědowachu, tola žana nje-mōžšche hačž žyle horje dolečžecž. Duž šo wjelk a jeho wotročžy hordžachu, a šo mōžnje wupjerajo šiwachu woni dele a wolachu: „Wyšššche, wyšššche!“

„Ša“, šmēššche šo Šaz, „my šedžimy pšchewyšoko; delkach njech wšcho špala a rošlamaju, šchto nam to šchłodži! Š jich pjenješami my wšcho šašo natwarimy, Wjelko!“

Tola bōršy bu hinaš.

Na druhi džěń widžachu i horu, kaš šo čži přōzowachu „kčžku“ wyšche pošbėhnyčž, kaš, šo mōžachu wot šorka runu mēru „kčžžy“ do šhlamy pohladáčž.

Šumje šedžachu hrodownižy pšchi wobjedže, dha „kčžka“ w dole i nowa mōžnje wušny; tōn raš wrješkotajšche na šwonšownej muri, a šulka porašy dwejoch wotročkow, kotrajž na dworje šteješčaj. Naštrōžani štejachu wotročžy a tež Šaz a Wjelk, kotrajž bēščaj pšchibēžaloj, pōdla morweju. Šdnyž jeju na štronu donješechu, pšchilečži hižo druha šula a šary šo i wulkej džěru do wěže. Wobhladniwje mējachu šo nětko wšchitzy do šhowankow šady murje. Šich najwjazy bēšche ša šadnu murju šalēšlo, tam knjachu jich tež hiščeže twarjenja. Tola tež tu njebēšche dolho šermušča!

(Šofracžowanje.)

Wšhelafe i bliška a i daloka.

Macžiza Šserbška je nětko škōčžnje dozpiła, wo čžož bēšche pšched lětami podarna prošyla a my šo wēšče wšchitzy nad tym šwješelimy. Mēščežanžy šastupjerjo šu nětko tu přōštwu, kotryž bēchu přjedy šapowjedželi, našchej Macžizy jenohłōšnje dopjelnili, mjenujžy šo šmē šo našch nowy Macžicžny dom pšchi rōžku lawšteje hašy 1½ metra na lawške hřebje wutwaricž. To je dušchna wobradžēška ša jubilej a nam mōžnošč poššicža hnydom i twarom našcheho domu šapocžecž. Nješabudžemy paš tež my kōždy tōn twar špēchowáčž, i tym šo je šmilnej ruku šwōj jubilejny dar woprujemy.

Šswjedženški wubjerš ša Macžicžny jubilej ščžehowaze wo-šjewja, šchtož tudy šwojim čžitarjam šjewimy:

Šloty jubilej Macžizy Šserbškeje. Šaž je lubym čžitarjam hižo šuate, minje šo jutrownu přjedu polšta lēt, šo bu Macžiza Šserbška šažžena. Tašti wažny džěń šo wēšo wot žaneho šhmaneho Šserba i čžicha pšchepušchēžicž nješmē. Pšchetož šchto by nje-wjedžal, šchto ma šo žyly šerbški lud Macžizy džakowáčž? Šo paš by šo šloty jubilej Macžizy hōdnje šwječžil a to jašo šwjedžen žyloho luda, k tomu je poššlednja hłowna šhromadžšna wošebity šwjedženški wubjerš pomjenowala: knješa rēčnikša Michala Žyža (pšchēšyda), tachantšeho přēdarja Š. Šchewčžika (pišmanwjedžerja), wučerja Šjecha (pošladnika), redaktora Marka Šsmolerja, wučerja Šommerša a šudentu Wicžaja. Tōnle wubjerš je na šchtyrijoch dolhich poššedženjach hižo pilnje wuradžowal a šwjedženški program, kotryž šo pšchichodnje wošjewi, wudželal. Wulšotny šonzert ša taš šrotki čžaš wuhotowáčž, njeje mōžno; ša to paš wuwjeddu našche šlawnje šuate špēwarške towarštwu šhromadny šonzert, kotryž budže šo wēšo wšchitkim jara špodobáčž. — Šwješelaze je, šo i Macžizu i došom 10 jeje šobušažerjow šloty jubilej šobuštawštwu šwječži: 1. Wionšignore Šakub Šuczank, 2. šaraš D. Š. Šmišch, 3. juššizny radžicžel Mošak Šloškopōlški, 4. šantor em. Šozor, 5. šaraš em. Šlāda, 6. šaraš em. M. Domášchka, 7. šaraš Šōlcž w Šakežach, 8. šaraš Šergan w Wulšich Šdžarach, 9. šantor em. Š. Šariko a 10. Šserbšowka w Šrašy. Tēcži čžješčeni knježa budža šo na jubileju wo-šebicže šlawicž. Šo bychu šo woni po wobšamknjenju hłowneje šhromadžšny wo darjenje šakladneho kamjenja k macžicžnemu domej prošyli, wot teho je šwjedženški wubjerš i wažnych pšchicžinow wot-hladal a pšchewoštaja knješam jubilaram, hačž a kaš čžedža taš wušnamny jubilej k špomōženju Macžizy šwječžicž a šložicž. Šačž budže mōžno, na jubilejnym šwjedženju tež šakladny kamjeń k šerbšštemu domej položicž, to drje šo bōršy wot twaršcheho wubjerška šhoni. Šubilejna šwjatocžnocž paš budže šo na kōždy pad wotmēwáčž a žyly šerbški lud šo džēšša hižo wutrobniwje na nju pšchepošchuje.

Šandženu pōndželu je wokrješna šchulška iušpežyja w Budešštezach je šastupjerjemi šchule jednala, dokelž je w Budešštezach a wokolnych wšach wobydlešštwo taš roštko, šo w něšchicžej šchuli wjazy rum došaháčž njecha. Wošebje wjele katholicich džēcži w Šajnizanskej šabrizy džělaznych štaršchich tu šhwilu do Budešštez šhodži. Duž je šo pšchi tym wuradžēnju škōčžnje wotmyšliko, šo ma šo w Šajnizach šchula ša katholicke džēcži natwaricž. Wobšedžer šabrizi, knješ Šoraš, kotryž je šam katholicši, je šlubil, šo čžze blaš k twarjenju a hiščeže nahladny pšchinosch k twarēj dacž. My mōžemy temule wobšamknjenju polnje pšchihłōšowáčž. Š tym šo Budešštežy nowotwara šchule šminu, kotryž by hewał jenož prašchenje čžaša byl.

Dališche dary ša wošhe armeniške šyroty:

Š Šodžijškeje wošady:

W. je Šsemichowa	5 hr. — np.
W. i Šobliž	1 " — "
W. i Šobliž	1 " — "

Wšcho hromadže: 7 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow šo wutrobny džak praži

Š. Šōlcž, šaraš.